

สรุปผลการประชุม

Working Committee on ASEAN Financial Services Liberalization under AFAS

(WC-FSL/AFAS) ครั้งที่ 13

วันที่ 1 เมษายน 2550

โรงแรมฮอติเคย์อินน์ จังหวัดเชียงใหม่

กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเข้าร่วมเป็นองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน ครั้งที่ 11 และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุมที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้รวมถึงการประชุม Working Committee on ASEAN Financial Services Liberalization under AFAS (WC-FSL/AFAS) ครั้งที่ 13 ซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2550 ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยสรุปผลการประชุม ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมและวัตถุประสงค์ของการประชุม

ผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงการคลัง ธนาคารกลาง และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และสำนักเลขาธิการอาเซียน โดยมีผู้แทนจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นประธานในการประชุม

วัตถุประสงค์หลักของการประชุมครั้งนี้ เพื่อรับฟังคำชี้แจงและพิจารณาข้อเสนอของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เกี่ยวกับการเพิ่มมาตรการเพื่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน เพื่อบรรลุในความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เชิญผู้แทนจากประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับร่างบทบริการด้านการเงิน (Financial Services Chapter) ที่เสนอมายภายใต้การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ และได้เชิญผู้แทนจากสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับร่างภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงิน (Annex on Financial Services) ที่เสนอมายภายใต้การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี อีกด้วย

2. สาระสำคัญของการประชุม

2.1 การรับฟังคำชี้แจงและพิจารณาเกี่ยวกับการเพิ่มบทมาตรการเพื่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน

ผู้แทนชปท. ได้ชี้แจงและตอบคำถามของผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับร่างข้อเสนอของ ชปท. ให้มีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน (Article on Measures for Macroeconomic and Financial Stability) ภายใต้การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ โดยผู้แทนชปท. ได้ให้เหตุผลถึงความจำเป็นในการมีบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้อิสระแก่ประเทศสมาชิกในการดำเนินมาตรการทางการเงินเพื่อป้องกันวิกฤตการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค (Preventive Measure) และเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน โดยไม่ขัดต่อพันธกรณีในความตกลงเขตการค้าเสรี และไม่เป็นเหตุให้เอกชนฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายต่อรัฐภายใต้บทบัญญัติเรื่อง Investor-State Dispute

ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่เห็นว่า บทบัญญัติภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการขององค์การการค้าโลก ในเรื่องข้อจำกัดเพื่อรักษาดุลการชำระเงิน (Restrictions to Safeguard the Balance of Payment) และเรื่องการยกเว้นเพื่อใช้มาตรการกำกับควบคุมเพื่อความมั่นคงทางการเงิน (Prudential Carve-out) เป็นบทบัญญัติที่เพียงพอแก่การนำมาใช้เพื่อป้องกันและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงินได้อยู่แล้วตามวัตถุประสงค์ที่ ชปท. ชี้แจงโดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มเติมข้อบทตามที่ ชปท. ยกร่างมา นอกจากนี้ ยังเห็นว่าไม่ควรเปิดประเด็นให้มีการตีความเรื่อง Prudential Carve-out ตามที่ชปท. มีความเห็นว่ายังไม่ครอบคลุมมาตรการทางการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ เนื่องจากในการเจรจาการค้าเมื่อรอบอูรุกวัยกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาไม่ค่อยเห็นด้วยกับการบัญญัตินิยามของ Prudential ไว้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ดี ที่ประชุมได้รับฟังข้อกังวลของประเทศไทยในการเจรจาบทลงทุน (Investment Chapter) ว่ามีความแตกต่างจากพันธกรณีในองค์การการค้าโลกในส่วนที่มีกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนและรัฐในการเจรจาความตกลง FTA ทวิภาคี

ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากพันธกรณีในองค์การการค้าโลก จึงอาจสมควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎระเบียบกำกับควบคุมเพื่อความมั่นคง (Prudential Regulation) ในบทรการลงทุนเช่นเดียวกับบทรการค่าบริการด้วย ในการนี้ ที่ประชุมขอให้ประเทศไทยจัดทำตารางแสดงตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทำให้บทบัญญัติเรื่องมาตรการกำกับควบคุมเพื่อความมั่นคงทางการเงินและเรื่องข้อจำกัดเพื่อรักษาบุคลากรชำระเงิน ไม่เพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน และชี้ให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัติตามที่ ธปท. เสนอ โดยให้แจ้งกลับมายังสำนักเลขาธิการอาเซียนและประธานที่ประชุมภายในวันที่ 23 เมษายน 2550 เพื่อเวียนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาต่อไป นอกจากนี้ ยังขอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนหรือหน่วยงานด้านกฎหมายของตน เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้และความเสี่ยงทางกฎหมาย หากไม่มีบทบัญญัติเรื่องเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและการเงินตามข้อเสนอของไทย ในความตกลงเขตการค้าเสรีบทรการค่าบริการและบทรการลงทุน

2.2 การรับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับร่างบทรการด้านการเงิน ภายใต้

การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน- ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์

ที่ประชุมได้รับทราบคำชี้แจงของผู้แทนประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ได้ชี้แจงเหตุผลของการเสนอร่างบทรการด้านการเงินว่า เพื่อต้องการมุ่งเน้นถึงความพิเศษของตัวบริการด้านการเงินและบทบาทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ โดยมีการบัญญัติเนื้อหาเพิ่มเติมเป็นพิเศษแยกจากบทรการค่าบริการและบทรการลงทุน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีบางส่วนที่เชื่อมโยงกันกับบทรการค่าบริการและบทรการลงทุน ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาควบคู่กันด้วย

ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาของร่างฯ ในประเด็นต่างๆ อาทิ ความหมายของการยกเว้นกิจกรรมที่กระทำโดยธนาคารกลางหรือผู้มีอำนาจทางการเงิน ความสามารถในการควบคุมเงินทุนและการเก็งกำไร การใช้มาตรการเพื่อความมั่นคงทางการเงินและเฟื่อนโยบายการเงิน ความโปร่งใสของกฎระเบียบ การกำกับบริการด้านการเงิน ประเภทใหม่ๆ และการบริการข้ามแดน เป็นต้น

อนึ่ง ผู้แทนประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ยังได้แสดงความสนใจในการเข้าสู่ตลาด (Market Access) บริการด้านการเงินในอาเซียน โดยออสเตรเลียได้ยื่นข้อเรียกร้องเบื้องต้น (Indicative Request) แบบทวิภาคีขอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดตลาดธนาคาร ประกัน และหลักทรัพย์ เพิ่มขึ้น และคาดหวังให้อาเซียนส่งข้อเสนอ (Offer) การเปิดตลาดภายในสิ้นเดือนมิถุนายน 2550 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการบรรลุข้อตกลงการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ ภายในสิ้นปี 2550

2.3 การรับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับร่างภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงิน ภายใต้การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

ที่ประชุมได้รับทราบคำชี้แจงของผู้แทนสาธารณรัฐเกาหลี เกี่ยวกับการเสนอร่างภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงินในบทการค้าบริการ ภายใต้การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี โดยได้เน้นย้ำถึงวัตถุประสงค์ของการเสนอร่างฯ ได้แก่ เพื่อสะท้อนถึงแนวโน้มการวิวัฒนาการอย่างรวดเร็วของตลาดการเงินระหว่างประเทศ และเพื่อมุ่งเน้นให้มีการผูกพันเกี่ยวกับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และความโปร่งใสของกฎระเบียบต่างๆ ให้มากขึ้น

ทั้งนี้ เนื้อหาของร่างฯ จะมาจากบทบัญญัติตามกรอบองค์การค้าการค้าโลก โดยเนื้อหาส่วนใหญ่มาจากภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงินของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS Annex on Financial Services) และมีบทบัญญัติ 4 ข้อ ที่ปรับปรุงจากความเข้าใจด้วยข้อผูกพันในการบริการด้านการเงิน (Understanding on Commitments in Financial Services) ซึ่งประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ยินยอมผูกพันแล้ว แต่ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทยยังไม่ได้ผูกพัน ได้แก่ บทบัญญัติเรื่องบริการด้านการเงินประเภทใหม่ๆ (New Financial Services) เรื่องความโปร่งใส เรื่ององค์การกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulatory Organizations) และเรื่องระบบการตัดบัญชีและชำระเงิน (Payment and Clearing Systems)

3. การประชุมครั้งต่อไป

กำหนดจัดขึ้นในวันที่ 25 พฤษภาคม 2550 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อพิจารณาหาทำที่ร่วมกันของอาเซียนในการเปิดเสรีบริการด้านการเงิน ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่อไป

สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและระหว่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

20 เมษายน 2550